

**ИЗВЕШТАЈ О СТЕПЕНУ
УСКЛАЂЕНОСТИ
ПЛАНИРАНИХ И
РЕАЛИЗОВАНИХ
АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА
ПОСЛОВАЊА**

**За период од
01.01.2020. до
31.12.2020.**

САДРЖАЈ

Увод.....	3
Основни подаци о акционарском друштву	3
1. Физички обим активности за I - XII 2020. године	5
1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 31.12.2020. године	5
1.2. Испорука електричне енергије за 2020. године	8
2. Финансијски показатељи за I-XII 2020. године	9
2.1. Биланс стања	9
2.2. Извештај о токовима готовине	10
2.3. Биланс успеха	10
2.3.1. Укупан приход	10
2.3.2. Укупан расход.....	14
2.3.3 Резултат пословања.....	16
3. Инвестиције	17
4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене	18
5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије	18
6. Констатације	19

Увод

Акционарско друштво „Електромрежа Србије“ Београд је у обавези да у складу са Правилником о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег програма пословања јавних предузећа, Број: 110-00-50/2016-09 (Службени Гласник РС, бр. 36/16, од 08.04.2016. године) у року од 30 дана од дана истека тромесечја достави Министарству привреде Извештај о реализацији Годишњег програма пословања.

Влада Републике Србије је на седници одржаној 06.02.2020. године дала сагласност на Годишњи програм пословања Акционарског друштва за 2020. годину (решење 05 број 023-1018/2020; Службени гласник РС бр. 011/2020).

Влада Републике Србије је на седници одржаној 18.06.2020. године дала сагласност на Годишњи програм о изменама и допунама годишњег програма пословања Акционарског друштва за 2020. годину (решење 05 број 023-4772/2020; Службени гласник РС бр. 087/2020).

Основни подаци о акционарском друштву

Јавно предузеће за пренос електричне енергије и управљање преносним системом Електромрежа Србије Београд (ЈП ЕМС) основано је Одлуком Владе Републике Србије 05 број 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године (Службени гласник РС бр. 12/2005), ради обављања делатности преноса електричне енергије, управљања преносним системом и организације тржишта електричне енергије.

Дана 08.11.2016. године ЈП ЕМС је регистрацијом у Агенцији за привредне регистре, променило правну форму и постало нејавно акционарско друштво (ЕМС АД) у потпуности у власништву Републике Србије. Претходно, Влада Републике Србије је на седници одржаној 27.10.2016. године донела одлуку број 05 број 023-10172 о промени правне форме ЈП ЕМС.

НАЗИВ ФИРМЕ	АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ БЕОГРАД
Претежна делатност	Шифра делатности: 35.12, – Назив делатности: пренос електричне енергије. Претежна делатност Друштва обухвата пренос електричне енергије и управљање преносним системом у складу са законом којим се уређује енергетика као делатност од општег интереса
Привредна грана	Индустрија - енергетика, производња електричне енергије, гаса и воде
Облик организовања	Акционарско друштво, решење Владе РС 05 број 023-10172/2016 од 27. октобра 2016. године
Матични број у регистру разврставања ПИБ	2 0 0 5 4 1 8 2 СР 1 0 3 9 2 1 6 6 1
Основано први пут	Одлуком Владе РС 27. јануара 2005. године.
Надлежно министарство	Министарство рударства и енергетике, Министарство привреде
Веб сајт и мејл адреса	www.ems.rs ; ems@ems.rs
Седиште	Београд, Кнеза Милоша 11
Организација	Дисперзивна, капацитети по целој територији Републике
Годишњи програм пословања	Влада РС дала сагласност решење 05 број: 023-753/2019; Службени гласник РС бр. 6/2019

Зависна привредна друштва - Акционарско друштво Електроурежа Србије је оснивач три зависна привредна друштва, који обављају послове који не припадају основним делатностима АД, чији је капитал у потпуности у власништву ЕМС АД:

1. Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток–Изградња“ д.о.о. Београд.
2. Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток - Пројектни биро“ д.о.о. Београд.
3. Друштво са ограниченом одговорношћу за консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем „EMS SERVICES“ д.о.о. Београд

Такође, **Акционарско друштво Електроурежа Србије је:**

- 1) члан са уделом од 25% у Привредном друштву Електроенергетски координациони центар д.о.о. Београд
- 2) члан са уделом 33,33% у Привредном друштву Центар за координацију сигурности СЦЦ д.о.о. Београд
- 3) акционар са учешћем од 75% у акцијском капиталу привредног друштва SEEPEX а.д. Београд
акционар са учешћем од 10,01% у акцијском капиталу привредног друштва Црногорски Електропреносни Систем АД Подгорица (14.638.335 акција).
У јануару 2021. године Друштво је купило додатних 5% акција у друштву „Црногорски електропреносни систем“ а.д. и тиме повећало своје учешће на 15% (21.926.532 акција)
- 4) акционар са 4% у аукционој кући Joint Allocation Office Luxemburg

1. Физички обим активности за I - XII 2020. године

1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 31.12.2020. године Трансформаторске станице

Према стању на дан 31.12.2020. године предузеће са капацитетима на Косову и Метохији који су под привременом управом УНМИК, располаже са 49 постројења и 86 трансформатора укупне инсталисане снаге од 17.624 MVA. Без података за Косово и Метохију, а са ТС Валач, предузеће располаже са 43 постројења и 75 трансформатора, укупне инсталисане снаге од 15.982,50 MVA.

ТС - Капацитети постројења по погонима са реализацијом на дан 31.12.2020. године без података за Косово и Метохију са ТС Валач:

Преносни однос	Погон преноса	Бр постројења		Бр трансформ		Инстал. снага		Степен реализације %
		План 2020 (ком)	31.12. 2020 (ком)	План 2020 (ком)	31.12. 2020 (ком)	План 2020 (MVA)	31.12. 2020 (MVA)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=8/7*100
400/х	БЕОГРАД	8	9	10	11	3.600,0	3.900,0	108,33
	БОР	2	2	2	2	450,0	450,0	100,00
	ВАЉЕВО							
	КРУШЕВАЦ	2	2	4	4	1.200,0	1.200,0	100,00
	НИШ	3	3	6	6	1.900,0	1.900,0	100,00
	НОВИ САД	4	4	7	7	2.300,0	2.300,0	100,00
	УКУПНО		19	20	29	30	9.450,0	9.750,0
220/х	БЕОГРАД	6	5	12	12	2.700,0	2.700,0	100,00
	БОР							
	ВАЉЕВО	6	5	8	8	1.231,5	1.081,5	87,82
	КРУШЕВАЦ	2	2	4	4	800,0	800,0	100,00
	НИШ							
	НОВИ САД	2	2	6	5	1.050,0	900,0	85,71
	УКУПНО		16	14	30	29	5.781,5	5.481,5
110/х	БЕОГРАД	10	6	7	7	483,5	483,5	100,00
	БОР	1	1	1	1	10,0	10,0	100,00
	ВАЉЕВО	1	1	3	3	83,0	83,0	100,00
	КРУШЕВАЦ			2	2	63,0	63,0	100,00
	НИШ							
	НОВИ САД	1	0	1	1	20,0	20,0	100,00
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,5	91,5	100,00
УКУПНО		14	9	16	16	751,0	751,0	100,00
У	БЕОГРАД	24	20	29	30	6.783,5	7.083,5	104,42
К	БОР	3	3	3	3	460,0	460,0	100,00
У	ВАЉЕВО	7	6	12	11	1.314,5	1.164,5	88,59
П	КРУШЕВАЦ	4	4	10	10	2.063,0	2.063,0	100,00
Н	НИШ	3	3	6	6	1.900,0	1.900,0	100,00
О	НОВИ САД	7	6	14	13	3.370,0	3.220,0	95,55
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,5	91,5	100,00
	УКУПНО	49	43	76	75	15.982,5	15.982,5	100,00

Објекти под управом УНМИК-а на КиМ			
400/х ОБИЛИЋ УНМИК	1	2	800
220/х ОБИЛИЋ УНМИК	3	4	600
110/х ОБИЛИЋ УНМИК	2	4	91,5
УКУПНО УНМИК	6	10	1.491,50

Ван планираних активности, извршено је повезивање ТС 220/110 kV Смедерево 3 на напонски ниво 400 kV преко новоизграђених 400 kV повезних водова и пуштен је у рад додатни енергетски трансформатор 400/100 kV, снаге 300 MVA, тако да је дошло до повећања броја трансформатора за један нови објекат 400/X kV у погону Београд а за исти број смањен је број постројења на напону 220/110 kV у погону Београд, уз повећање инсталисане снаге за новоуграђени ЕТ од 300 MVA.

Због радова на реконструкцији ТС 220/110 kV Србобран (изградња нове каде за будући ЕТ 400/110 kV), трајно је демонтиран и склоњен Т1 220/110 kV, снаге 150 MVA што је исказано као смањење у броју трансформатора за један и капацитета за 150 MVA у табели.

До краја 2020. године, у односу на стање 31.12.2019.године, планирано је било повећање капацитета ЕМС АД у броју објеката и то:

- Објекти 220kV:
  - Пуштање у рад ТС 220/110 kV Бистрица са трансформацијом 1 x 150 MVA,
- Објекти 110 kV:
  - Преузимање ПРП Пландиште 1 – прикључење ВЕ,
  - Преузимање ТЕ ТО Нови Сад на основу примопредаје објеката по Закону о енергетици,
  - Преузимање ЕВП Бргуле на основу примопредаје објеката по Закону о енергетици,
  - Преузимање РП ТЕ Костолац на основу примопредаје објеката по Закону о енергетици,
  - Преузимање РП ТС Београд 32 на основу примопредаје објеката по Закону о енергетици

Ово повећање капацитета није остварено, те се реализација очекује током 2021.г.

Далеководи

Укупна дужина далеководне мреже у ЕМС АД на дан 31.12.2020. године износи 10.862,87 километара. Без података за Косово и Метохију дужина далековода износи 9.810,64 km.

ДВ ЕМС АД - дужина далековода са реализацијом на дан 31.12.2020. године

Подручје преносног система	110 на 35 kV		110 kV			220 kV		400 kV		Укупно		Степен реализације (31.12./план)
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	31.12. 2020.	План 2020 km	
	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. (km)	сис. km			
Београд	0	41,12	781,34	522,78	1,47	255,51	87,72	363,42	175,29	2.228,65	2.250,61	99,02
Бор	25,87	34,92	449,92	48,91	0	0	0	235,78	0	795,4	795,73	99,96
Ваљево	15,7	0	788,69	227,23	0	940,32	15,38	0	0	1.987,32	2.037,82	97,52
Крушевац	58,7	0	863,93	104,71	0	266,65	0	310,28	0	1.604,27	1.609,27	99,69
Ниш	44,33	10,28	587,84	80,12	0	0	0	226,53	0	949,1	950,37	99,87
Нови Сад	0	0	1.414,65	76,97	0	217,08	0	484,58	2,82	2.196,10	2.194,78	100,06
Обилић-ЕМС	0	0	49,8	0	0	0	0	0	0	49,8	49,8	100,00
ЕМС без КиМ	144,60	86,32	4.936,17	1.060,72	1,47	1.679,56	103,10	1.620,59	178,11	9.810,64	9.888,38	99,21
Обилић-УНМИК	0	0	563,05	14,52	0	285,02	9,99	179,65	0	1.052,23	1.052,23	100,00
Укупно	144,60	86,32	5.499,22	1.075,24	1,47	1.964,58	113,09	1.800,24	178,11	10.862,87	10.940,61	99,29

Планирана дужина далеководне мреже се исказује на нивоу године, а праћење реализације се врши по кварталима.

Разлика у дужини далеководне мреже 31.12.2020. у односу на план за 2020. годину износи 77,4 km и настала је услед незавршених планираних инвестиционих активности на далеководима и неизвршеним преузимањем далековода који су у власништву ОДС и ТЕ-КО Костолац:

- Подручје преносног система Београд:
  - ДВ 110 kV бр. 1128/1 ТЕ Костолац А - ТС Рудник 1 - преузимање, дужине око 12,77 km,
  - ДВ 110 kV бр. 1128/2 ТС Рудник 1 - ТС Рудник 2 - преузимање, дужине око 6,37 km,
  - ДВ 2x110 kV, увођење у ПРП Пландиште 1, дужине око 2 x 0,1 km,
  - ДВ 110 kV ТС Београд 5 – ТС Стара Пазова, увођење у ТС Београд 5, дужине око 2,62 km.
- Подручје преносног система Ваљево:
  - ДВ 110 kV бр. 1242 ТС Лазаревац – ТС Љиг - преузимање, дужине око 18,9 km,
  - ДВ 110 kV бр. 134/3 ХЕ Кокин Брод - Потпећ, увођење у ТС Бистрица, дужине око 11,5 km,
  - ДВ 110 kV бр.107/2 ТС Тамнава ЗП – ТС Ваљево 3, увођење у ТС УБ, дужине око 15 km,
  - ДВ 220 kV бр. 266 ТС Пожега – ТС Пљевља, увођење у ТС Бистрица, дужине око 5,11 km.
- Подручје преносног система Крушевац,
  - ДВ 110 kV бр. 1227 ТС Јагодина 3 - ТС Јагодина 4 - преузимање, дужине око 5 km.
- Подручје преносног система Ниш,
  - Расплет 110 kV далековода код ТС Ниш 5, дужине око 2 x 0,6 km

- Подручје преносног система Нови Сад,
  - ДВ 220 kV бр. 209/2 ТС Ср. Митровица - ТС Србобран (увођење у постројења 110 kV и прелазак на рад под напоном 110 kV) - дужине 1,32 km

Каблови

Укупна дужина кабловске мреже у ЕМС АД на дан 31.12.2020. године износи 51,61 километара.

КБ ЕМС АД - дужина каблова са реализацијом на дан 31.12.2020. године

Погон преноса	35 kV	110 kV	Укупно 31.12.2020.	План 2020	Степен реализације (31.12/план)
Београд		45,54	45,54	50,43	90,30
Крушевац	0,47	5,6	6,07	8,38	72,43
Нови Сад				3,9	0,00
УКУПНО	0,47	51,14	51,61	62,71	82,30

Разлика у дужини кабловске мреже 31.12.2020. године у односу на план за 2020. године износи 11,1 km, наступила је јер још увек није завршена реализација планираних пројеката у 2020. години, те се ова реализација планира за 2021. годину:

1. изградња КБ 110 kV ТС Београд 45 – ТЕТО Београд, у дужини од 4,89 km,
2. изградња КБ 110 kV ТС Нови Сад 5 – ТС Нови Сад 7, у дужини од 3,9 km,

Исто тако, одступање од плана у Погону преноса Крушевац резултат је разлике изведене дужине КБ 110 kV бр. 1264 у односу на пројектовану, као и разлике у дужини подземне деонице двоструког 35 kV мешовитог вода ТС Врање 1 – ТС Врање 4, у дужини од 2,31 km.

1.2. Испорука електричне енергије за 2020. године

Укупна преузета енергија за I-XII 2020. године износи 39.928 GWh (без података за Косово и Метохију) што је за 3% мање од планираних количина.

Остварени губици енергије у преносу (без података за Косово и Метохију) износе 798 GWh и за 5% су мањи од планираних. Просечна стопа губитака за период I- XII 2020. године износи 2,00%.

Испоручена електрична енергије у GWh (без података за КиМ)

Елементи	Остварено 2019	План 2020	Остварење 2020	Индекс	
	1	2	3	3/2	3/1
Укупно преузета енергија	39.640	41.109	39.928	97	101
Губици у преносу	806	840	798	95	99
Испоручена енергија	38.834	40.269	39.129	97	101
Стопа губитака у преносу	2,03%	2,04%	2,00%	98	99

Испоручена електрична енергије у GWh (са подацима за КиМ)

Елементи	Остварено	План	Остварење		Индекс
	2019	2020	2020	3/2	3/1
	1	2	3		
Укупно преузета енергија	45.985	47.464	46.726	98	102
Губици у преносу*	/	/	/	/	/
Испоручена енергија	45.179	46.625	45.928	99	99
Стопа губитака у преносу	/	/	/	/	/

*не располажемо подацима о губицима у преносу на подручју Косова и Метохије

2. Финансијски показатељи за I-XII 2020. године

2.1. Биланс стања

Актива

Према стању 31.12.2020. године у пословним књигама ЕМС АД средства предузећа (актива) износе 97.492 милиона динара и за 8% су већа у односу на планирану билансну позицију.

Стална имовина на дан 31.12.2020. године износи од 92.924 милиона динара и за 4% је већа у односу на планирану билансну позицију. После завршене процене вредности нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. децембра 2020. године, процењена вредност свих средстава која се налазе у аналитичкој бази података са стањем на дан 31.12.2020. године је увећана за 5,27% у односу на књиговодствену вредност средстава пре процене.

Током 2020. ЕМС АД је преузело прикључно постројење једне ветроелектране (ВЕ Кошава). На основу мишљења министарства број 430-00-315/2019-04 од 11.06.2019 овај промет је окарактерисан као размена добара и услуга где ЕМС преузима добро и ветропарковима пруже услугу прикључења.

Обртна имовина на дан 31.12.2020. године износи 4.567 милиона динара, што је за 487% више у односу на план, односно за 3.629 милиона динара. Одступања на овој билансној позицији се јављају највише због позиције готовинских еквивалената и готовине која је већа за 2.756 милиона динара и активних временских разграничења која су већа за 603 милиона динара.

Пасива

Према стању на дан 31.12.2020. године у пословним књигама ЕМС АД извори средстава (пасива) износе 97.492 милиона динара и за 8% су већи у односу на планирану билансну позицију.

Капитал на дан 31.12.2020. године износи 66.073 милиона динара, што је за 9% више у односу на план, односно за 5.359 милиона динара. До одступања на овој билансној позицији дошло је због

већег стања на позицијама нераспоређени добитак и ревалоризационе резерве (ефекат процене вредности имовине) у односу на планирано.

Дугорочна резервисања и обавезе на дан 31.12.2020. године износе 11.591 милиона динара, што је за 10% мање у односу на план, односно за 1.332 милиона динара. До одступања на овој билансној позицији дошло је због мањег стања на позицији дугорочне обавезе.

Краткорочне обавезе на дан 31.12.2020. године износе 15.215 милиона динара и за 21% су веће у односу на план, односно за 2.641 милиона динара. До одступања на овој билансној позицији је дошло због већег стања на позицији пасивна временска разграничења као и мањег стања на позицији краткорочне финансијске обавезе у односу на планирано.

Биланс стања је статички извештај (извештај на дан) услед чега је планирање билансних позиција сложено.

2.2. Извештај о токовима готовине

Реализовани нето прилив из пословних активности износи 6.410 милиона динара и за 85% је већи од планираног за исти период, највише због већег прилива по основу продаје и примљених аванса.

Реализовани нето одлив из активности инвестирања износе 6.716 милиона динара и за 15 % је већи од планираних за исти период. До одступања је дошло услед већег одлива на позицији куповине нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава у односу на планирани.

Реализовани нето прилив из активности финансирања на дан 31.12.2020. године износи минус 483 милиона динара. До одступања је дошло услед већег одлива по основу краткорочних кредита од планираних у посматраном периоду и неисплаћених дивиденди.

У периоду I-XII 2020. године друштво је уредно измиривало обавезе према добављачима и држави.

Готовина на крају периода I-XII 2020. године износи 760 милиона динара.

2.3. Биланс успеха

2.3.1. Укупан приход

Укупан приход у периоду I-XII 2020. године остварен је у износу од 23,9 милијарди динара и састоји се из:

Ред. бр	Приходи (000 дин)	План 2020	Остварење I-XII 2020	Индекс
	1	2	3	3/2*100
I (1-6)	Пословни приходи	24.517.006	23.307.403	95
1	Приходи од приступа систему за пренос електричне енергије	16.298.868	16.303.863	100
2	Приход од продаје ел.ен. за систем ЕМС (балансна енергија)	4.921.660	3.755.672	76
3	Приходи по ИТС методологији и алокације прекограничних преносних капацитета	2.761.725	2.466.439	89
4	Приходи од прикључака објеката на преносну мрежу	133.279	357.421	268
5	Приход од услуга трећих лица	92.461	56.788	61
6	Остали пословни приходи	309.014	367.220	119
II	Финансијски приходи	67.777	92.598	137
III	Остали приходи	166.500	536.413	322
V (I-III)	Укупан приход	24.751.283	23.936.414	97

Пословни приходи

Пословни приход је остварен у износу од 23,3 милијарди динара.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије за I-XII 2020. године остварен је у износу од 16,3 милијарди динара што је на нивоу планираног износа. Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је у извештајном периоду према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије од 31.10.2019. године (Одлука о давању сагласности на одлуку о цени приступа систему за пренос електричне енергије бр. 626/2019-Д-02/1).

Остварен приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима и тарифним ставовима дат је следећом табелом:

Тарифни елемент (хиљ. дин)	Тарифни став	План 2020	Остварење I-XII 2020	Индекс	Учешће
1	2	3	4	4/3*100	5
Активна енергија	Виша тарифа	8.680.339	8.797.854	101	
Активна енергија	Нижа тарифа	1.832.602	1.811.463	99	64%
Активна енергија		10.512.941	10.609.317	101	
Реактивна енергија	(cosfi>=0.95)	1.526.192	1.217.608	80	
Реактивна енергија	(прекомерна)	127.721	283.694	222	9%
Реактивна енергија		1.653.913	1.501.302	91	
Активна снага	Обрачунска (одобрена)	4.059.601	4.077.333	100	
Активна снага	(прекомерна)	60.094	115.910	193	26%
Снага		4.119.695	4.193.243	102	
Приход од приступа и коришћења преносне мреже		16.286.549	16.303.862	100	100%

Приходи по основу балансног механизма, балансне одговорности и купопродаје електричне енергије за компензациони програм ЕМС АД остварени су у износу од 3,8 милијарди динара и мањи су за 1,2 милијарде динара у односу на планиране. Приход и расходи по основу балансне енергије регулисани су Правилима о раду тржишта електричне енергије којима се детаљно прописује успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије. На ове приходе и расходе ЕМС АД нема утицаја обзиром да зависе искључиво од понашања учесника на тржишту и понуда за балансирање које подносе учесници у балансном механизму.

Приход од алокације прекограничних преносних капацитета остварен је у износу од 2,2 милијарде динара и мањи је за 239 милиона динара од планираних, односно за 10%.

Приходи зависе од енергетске ситуације у окружењу и понуда које дају учесници на аукцијама за доделу капацитета, на које ЕМС АД нема утицај.

Приход од услуге прекограничне размене по ИТС методологији у периоду I-XII 2020. године планиран је у износу од 281,5 милиона динара, а остварен је у износу од 225,3 милиона динара, односно 56,3 милиона динара мање у односу на планиране. Приход од услуге транзита по ИТС механизму реализује се по основу методологије која је део европске регулативе и зависи од транзита остварених у целој интерконекцији на које ЕМС АД нема утицај.

Приход од прикључака објеката на преносну мрежу за период I-XII 2020. године планиран је у износу од 133 милиона динара, а реализован је у износу од 357 милиона динара, односно за 224 милиона динара више у односу на планиране.

Приходи од прикључака се односе на:

- разграничење прихода у висини обрачунате амортизације за преузете ветропаркове у укупном износу од 167,3 милиона динара: ВП Алибунар 26,7 милиона динара, ВП Ковачица 38 милиона динара; ВП Чибук 58,3 милион динара, ВП Кошава 44,3 милиона динара;
- приход по основу уговора о праћењу градње прикључка за ТС Рудник 4 у износу од 115 милиона динара;
- приход по основу одобрења за прикључење ТС 110/6 kV Рудник 4 и далековода 110 kV бр. 1261 РП 110 kV Дрмно (ТЕ Костолац Б) – ТС 110/6 kV Рудник 4 у износу од 30,1 милион динара
- приход по основу Решења за повећање одобрене снаге ТС НИС у износу од 19,1 милион динара
- приходи по основу израде планске и техничке документације, прибављања потребних дозвола за изградњу прикључка, као и израде студије прикључења у износу 25,5 милиона динара за ТС Мосна, ТС Ниш, ВЕ Кривача, ВЕ Пландиште, ТЕ ТО Панчево, ТС Чукару Пеки, ТЕ Костолац

Приход од услуга трећим лицима остварен је у износу од 56,8 милиона динара и мањи је за 35,7 милиона динара од планираних за исти период највише због прихода од услуга на ино тржишту због кашњења динамике реализације пројекта Украјина - Молдавија. Највећи део ових прихода односи се на:

- приход од услуга за издавање сагласности, техничких и локацијских услова у износу 17 милиона динара,
- приходи од услуга на ино тржишту: студија прикључења Украјина – Молдавија у износу 19,3 милиона динара; приход од осталих услуга ENTSO-E (развој и имплементација комуникационе мреже; EMC је као чланица ENTSO-E у обавези је да имплементира „ENTSO-E CGM Programm“) у износу од 2,2 милиона динара
- приходе од продаје услуга трећим лицима на домаћем тржишту по основу одржавања ТС Макиш ЈП Водовод, испитивање релејне заштите 220kV разводног постројења у ТС НИС, проверу функционалности релејне заштите на објектима Петрохемије и НИС-а у Панчеву, као и контролисање уређаја за мерење активне и реактивне електричне енергије и снаге за ЕИ Никола Тесла у укупном износу од 9,5 милион динара,
- приходи по основу терцијарне регулације 3 милиона динара,
- приход од координације СММ блока у износу од 4,7 милиона динара,
- приход по основу коришћења одмаралишта предузећа у износу од 2 милиона динара.

Остали пословни приходи су планирани у износу од 309 милиона динара, а реализовани су износу од 367 милиона динара, што је за 19% више од планираног износа.

Највећи део ових прихода односи се на:

- приходе од донација које представљају амортизовани део основних средстава, истребованог материјала и резервних делова у износу 195 милиона динара
- KfW донацију у износу од 47,2 милиона динара за услугу изградње ДВ 400 kV Крагујевац 2 – Краљево 3
- приходе по основу наплате штете од осигуравајућих друштава у износу од 42,8 милиона динара
- приходе по основу закупнина у износу од 28 милиона динара (највећи део се односи на Електроенергетски координациони центар, ЈП ЕПС, Центар за координацију сигурности и ЕПС Дистрибуцију)
- остале пословне приходе у износу од 27,2 милиона динара. Највећи део ових прихода односи се на приходе од ЈП ЕПС, ЕКЦ, SEEPEX, SCC, Електроисток Пројектни биро и ЕПС Дистрибуцију по основу префактурисавања режијских и комуналних трошкова
- износ од 18 милиона динара у складу са уговором о донацији са Европском комисијом за пројекат *CROSSBOW*

Финансијски приходи

Финансијски приходи у периоду I-XII 2020. године остварени су у износу од 92,5 милиона динара.

Остали приходи

У периоду I-XII 2020. године остали приходи остварени су у износу од 536 милиона динара.

2.3.2. Укупан расход

Укупан расход у периоду I-XII 2020. године реализован је у износу од 23,1 милиона динара.

2.3.2.1 Пословни расходи

Трошкови набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу са трошковима електричне енергије (сопствена потрошња и потрошња пословних објеката) у периоду I-XII 2020. године остварени су у износу од 5.169 милиона динара и мањи су за 437 милиона динара у односу на планиране за исти период 2020. године због мање остварених губитака у преносној мрежи за 32 GWh као и нижом оствареном просечном ценом по којој су набављани. Просечна пондерисана реализована цена за период I-XII 2020. године за куповину губитака у преносу износи 52,33 €/MWh док је планирана за исти период 54,53 €/MWh.

ЕМС АД од 1. јула 2018. године набавља електричну енергију за надокнаду губитака у преносном систему спроводећи аукције преко електронске платформе тз. аукцијске платформе, а недостајућу количину купује на организованом дан-унапред тржишту електричне енергије у Србији (SEEPEx). Учесници у аукцијама су биле компаније са лиценцом за снабдевање електричне енергије које су претходно задовољиле тражене услове и склопиле оквирни уговор са ЕМС АД, а производи на аукцијама које је ЕМС АД куповао су били са унапред дефинисаним количинама на кварталном или месечном нивоу.

Трошкови балансне енергије, материјала и горива у периоду I-XII 2020. године остварени су у износу од 3.832 милиона динара.

Расходи по основу балансног механизма и балансне одговорности проистичу из Правила о раду тржишта електричне енергије. Правилима о раду тржишта детаљно се прописују успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије.

Трошкови помоћног, канцеларијског, режијског материјала и трошкови инвентара у периоду I-XII 2020. године остварени су у износу од 48 милиона динара.

Ови трошкови се односе на трошкове помоћног, режијског и материјала за одржавање хигијене у износу од 17 милиона динара, трошкове канцеларијског материјала у износу од 12 милиона динара и трошкове инвентара у износу од 19 милиона динара. Трошкови инвентара односе се на набавку специјализованог електроничарског, хидрауличног, телекомуникационог алата као и другог алата неопходног за обављање основне делатности предузећа.

У периоду I-XII 2020. године трошкови ЛЗО (личне заштитна опрема) остварени су у износу од 13,3 милиона динара. Лична заштитна опрема је смештена на залихама и када се буде истребовала реализација ће бити евидентирана на конту трошка.

Трошкови горива и мазива за транспортна средства и ауто гуме у употреби, за период I-XII 2020. реализовани у износу од 67 милиона динара.

Остала енергија за период I-XII 2020. године реализована је у износу од 17,5 милиона динара.

Инвестиције у сопственој режији, за период I-XII 2020. године реализоване су у износу од 19,8 милиона динара.

Трошкови одржавања за извештајни период остварени су у износу од 996 милиона динара.

Трошкови амортизације за извештајни период остварени су у износу од 4.050 милиона динара динара.

Укупни трошкови запослених за период I-XII 2020. године остварени су у износу од 2.604 милиона динара.

Укупни остварени трошкови осигурања за период I-XII 2020. године износе 237 милиона динара.

Трошкови за обавезе према држави су складу са законским прописима а остварена реализација у периоду I-XII 2020. године износи 412,2 милиона динара:

Порез на имовину за период I-XII 2020. године реализован је у износу од 154 милиона динара.

Трошкови накнада за коришћење вода остварени су у износу од 677 хиљада динара.

Таксе за период I-XII 2020. године износе 15,5 милиона динара.

Остале обавезе према држави за период I-XII 2020. године реализоване су у износу од 19 милиона динара.

Накнада Агенцији за енергетику РС у складу је са Методологијом за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије и реализована је у износу од 125,3 милиона динара, што је на нивоу плана. Висина накнаде је утврђена према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије од 31.10.2019. године, а која се примењује од 1. новембра 2019. године.

Накнада за коришћење националних паркова за период I-XII 2020. године реализована је у износу од 95,2 милиона динара.

Трошкови системских-помоћних услуга у периоду I-XII 2020. године остварене су у износу од 3.708 милиона динара што је за 3% више, односно 125 милиона динара од планираног износа за исти период. Обрачунавају се месечно у складу са реализованим количинама и ценама помоћних-системских услуга коју је утврдила Агенција за регулаторни период („Одлуком о ценама закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације и цене помоћних услуга за 2020. годину" АЕРС број 41/2020- Д-1, од 23. јануара 2020. године.“)

Остали пословни расходи за период I-XII 2020. године износе 1.055 милиона динара.

Финансијски расходи

Финансијски расходи за период I-XII 2020. године остварени су у износу од 330 милиона динара.

Остали расходи

У периоду I-XII 2020. године остали расходи остварени су у износу од 570,5 милиона динара.

2.3.3 Резултат пословања

За период I-XII 2020. године остварен је укупан добитак у износу од 835,5 милиона динара и то:

- позитиван резултат из пословних односа од 1.107 милиона динара
- негативан резултат из односа финансирања од 237,5 милиона динара
- негативан резултат из осталих односа од 34 милиона динара

Ред.бр.	Опис (у 000 дин)	План 2020	Реализација I-XII 2020	Индекс
	1	2	3	3/2*100
I	Пословни приход	24.517.006	23.307.403	95
II	Пословни расход	23.901.164	22.200.255	93
I-II	РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВНИХ ОДНОСА	615.842	1.107.148	180
III	Финансијски приходи	67.777	92.598	137
IV	Финансијски расходи	302.578	330.111	109
III-IV	РЕЗУЛТАТ ИЗ ФИНАНСИЈСКИХ ОДНОСА	-234.801	-237.513	101
V	Остали приходи	166.500	536.413	322
VI	Остали расходи	44.541	570.529	1.281
V-VI	РЕЗУЛТАТ ИЗ ОСТАЛИХ ОДНОСА	121.959	-34.116	-28
VII	Укупан приход	24.751.283	23.936.414	97
VIII	Укупан расход	24.248.283	23.100.895	95
VIII-VII	УКУПАН РЕЗУЛТАТ – Добитак пре опорезивања	503.000	835.519	166

Остварени нето добитак за период I-XII 2020. године је 677 милиона динара.

3. Инвестиције

За период I-XII 2020. године инвестиције су планиране у износу од 5.691 милиона динара, а реализоване су у износу од 4.307 милиона динара, односно 76% планираног износа.

Најзначајније реализоване инвестиције у области енергетике за период I-XII 2020. године односе се на следеће пројекте:

Назив пројекта	у 000 динара
Даљинско управљање – имплементација на свим ТС и РП	422.845
ДВ 110 кВ Бела Црква - Велико Градиште	313.081
Кабл 110кВ Београд 23 - Београд 45	254.928
ЕМС – енергетски трансформатори 400/х kv	254.694
ДВ 400кВ Крагујевац 2 – Краљево 3	247.133
ЕМС – енергетски трансформатори 220/х kv	219.846
Надоградња комутационих система РДЦ за потребе даљинског управљања	181.334
Кабл 110кВ Београд 45 - ТЕТО Београд	178.269
ТС 220/110кВ Србобран -реконструкција у ТС 400/220/110 кВ	169.665
ТС 220/110кВ Бистрица	160.381
ДВ 2х110кВ Ваљево 3 - Зворник, реконструкција и адаптација деоница далековода	132.948
Системи локалног управљања (адаптација и надоградња)	118.031
РП 110 кВ Дрмно - реконструкција	101.386
ТС 220/110/35кВ Крушевац 1 - реконструкција	84.293
ТС Смедерево 3 - изградња РП 400 кВ и реконструкција РП 110 кВ	82.407
ДВ 110 кВ 148/2 Бор 2 - Зајечар 2, реконструкција	74.750

Најзначајније реализоване инвестиције у информационо телекомуникационе технологије у периоду I-XII 2020. године односе се на:

	у 000 дин.
Надоградња SAP sistema	87.085
Систем за динамичку промену лимита на далеководима	34.645
Надоградња storage инфраструктуре у ЕМС АД	29.987
Имплементација софтверског пакета INOVA-GIS	19.210
Систем за прорачун губитака у преносном систему	18.580
Развој DWH система	18.525
Ревитализација и надоградња SCADA/EMS система у НДЦ	18.145

4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене

Трошкови одржавања

Трошкови средстава за одржавање преносне мреже, уређаја за мерење и грађевинских објеката, ИКТ опреме и возног парка у периоду I-XII 2020. године планирани су у износу од 999,8 милиона динара, а реализовани у износу 996 милиона динара што је на нивоу планираних трошкова за овај период.

5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије

Према Закону о енергетици, сагласност на цене за приступ систему за пренос електричне енергије даје Агенција за енергетику Републике Србије.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је у 2020. години према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије од 31.10.2019. године (Одлука о давању сагласности на одлуку о цени приступа систему за пренос електричне енергије бр.626/2019-Д-02/1).

Преглед цена по тарифним ставовима, дат је у табели:

Тарифе	Једин. мере	Цена у дин. по јединици мере према одобреном МОП (01.11.2019)
Одобрена снага	kW	48,0148
Прекомерна снага	kW	192,0592
Активна енергија - Виша тарифа	kWh	0,3822
Активна енергија - Нижа тарифа	kWh	0,1911
Реактивна енергија (за $\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	0,1942
Прекомерна реактивна енергија (за $\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	0,3885

У следећој табели дате су просечне годишње укупне (брutto) цене за приступ систему за пренос електричне енергије и цене без трошкова набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу, трошкова системских услуга и регулаторне накнаде:

<i>Опис</i>	<i>Одобрени ниво цене од (01.11.2019)</i>
Просечна укупна цена за пренос електричне енергије (динара/kWh)	0,499
Цена преноса без трошкова губитака, системских услуга и регулаторне накнаде (динара/kWh)	0,288

Укупна цена преноса електричне енергије се састоји из следећих компоненти:

<i>Опис</i>	<i>Једин. мере</i>	<i>Одобрена тарифа 01.11.2019.</i>
Нето пренос	дин/kWh	0,288
Системске услуге	дин/kWh	0,083
Губици	дин/kWh	0,125
Регулаторни трошкови	дин/kWh	0,004
Укупно	дин/kWh	0,499

6. Констатације

У периоду I-XII 2020. године ЕМС АД је остварило позитиван бруто резултат пословања од 835,5 милиона динара који је за 332 милиона динара већи у односу на планирани резултат у истом периоду. Нето добитак за период I-XII 2020. године износи 677 милиона динара.

На бољу реализацију укупног резултата у односу на планирани резултат највише су утицали:

- мање остварени трошкови набавке електричне енергије за покриће губитака у преносу у односу на планиране за 426 милиона динара,
- мање остварени трошкови бруто зарада и осталих личних примања у односу на планиране за 152 милиона динара
- трошкови амортизације – мањи за 280 милиона динара,

У периоду I-XII 2020. године друштво је повукло риволвинг кредит у износу од 7 милиона евра за одржавање текуће ликвидности и уредно измиривало обавезе према добављачима и држави.